

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, szombat 1913. január 11.

8. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Felölös szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy hónapra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 0 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Törökország, mint a monarchia szövetségese

A török-balkán újlag dokumentálta, hogy az erőszak kultusza még mindig feltétlenül uralja a civilizált népeket. A szövetséges államok váratlanul sikerei nemcsak határtalan csodálatot ébresztettek mindenütt, hanem a győzők javára hangolták a kedélyeket is. Törökország a közelmúltban még elismert katonai hatalom volt s ma már csak rágalmazókat talál maga körül. Mi fordíthatta ellene a közvéleményt még olyan országokban is, amelyek részéről eddig csak rokonszenvet tapasztalt? A dolog elég világos. A megvert Törökország „quantité négligeable” lett; a hadiszerkesztésével együtt a rokonszenv és méltányosság is elfordultak tőle.

Nem zudulok fel a modern idők ilyen brutális felfogása ellen, hisz nincs oly ékes-szólás, amely ezen vátoztathatna. Félreteve azonban minden filozófiai elmélkedést és humanitárius siránkozást, hazám jövőjét akarom itt vizsgálat tárgyává tenni. Még pedig abban a gyakorlati vonatkozásban, hogy az európai hatalmak egyensúlyához mennyiben lesz képes hozzájárulni.

Nem vagyok abban a helyzetben, hogy megállapíthassam: vajjon Ausztria-Magyarország számolt-e azzal, hogy a törökök győzelme a szerbek nemzeti aspirációit megfékezte volna? Azt azonban tisztán látom,

„A Tengerpart” tárcája.

Az út.

Fénytelen este volt már. A proféta reménytelenül bandukolt a vigasztalan pusztán. Sehoh talpalattnyi zöld mező. Illatos fának, vagy hús pataknak semmi nyoma. Csak sivar kő és fázos homok. Egy pillanatra megállott é szőlőszinű köntösevel meg törölte verejtékes homlokát.

— Nem láttam Zebedeus fiait, — suttogta aggodalmasan, a tanítványaira gondolva, kiket élelmiszerekért küldött a városokba. Még éhen pusztulok el ebben az átokverte sivatagban.

Valami mély s alaktalan szomorúság borult a lelkére s Jeruzsálemre gondolt, a hova egyszer már elakart utazni, de valami megmagyarázhatatlan babonás érzés mindig vissztartotta.

Messze távolból, mint valami szomorú tilalomfa, csenevész fügefá sötét lombja me redezett feléje hívogatólag, biztatóan. Arra felé vette az útját.

— Fölfrissít a gyümölcse, — suttogta kábultan, — és szomjúságomat is lecsillapítatom.

Hiu remény volt.

A fán nem termett gyümölcs, nem szolgált frissítővel a fáradt profétának. A vándor átokra tárta föl a karját.

hogy az európai Törökország megcsontításával járó rázkódtatást megérezte a monarchia is. Mert ez a változás elzárta a monarchiát attól a legtermészetesebb szövetségeseitől, amellyel együtt állhatta volna útját a feltörekvő balkáni veszedelemnek.

De a balkáni szövetség megalakulása után és a kis szláv államok kifejlődése és terjeszkedése mellett Törökország jövője még mindig igen nyomatékos jelentőséggel bír Ausztria-Magyarországra nézve. Mert a balkáni nacionalisták izgatásaival szemben a monarchia olyan helyzetbe kerül, mint a minőben a háború kitörése előtt a török birodalom volt.

Felületes szellemek hamar kétségbeesnek Törökország jövője miatt. Már a hadsereg első kudarcain után a birodalom bomlásáról és a reformbiséreltek meddségeiről irtak és beszéltek.

Meg kell vallani, hogy az ifju-törökök nem érték el sikert a fölszabadulás és haladás célzó törekvéseikben.

Meg kell vallani, hogy az új kormány és az „Egység és Haladás” (Union et Progress) igen sok hibát követett el. Azonban ennek az óriási birodalomnak erkölcsi és anyagi összeomlását ezekre a hibákra visszavezetni megbocsáthatatlan hiba volna éppen azok részéről, kikre nézve egy erős és újjászervezett Törökország félreismerhetetlen előnyöket jelent. Ebben a birodalomban meglepő életerő működik, hogy ez a körülmény a komoly szemlélő előtt rejtve nem maradhat.

— Gyümölcs ne nőjjön többé rajtad, — mondotta fáradtan, — leveles lombod ne zöldeljen, mert nem könyörültél meg az istenek fián.

Lehorgasztott fővel zarándokolt tovább — Talán valami baj érte őket — tűnődött. Jakabra és Jánosra gondolva ismét, a kiket úgy küldött az emberek közé, mint a hogy a juhokat eresztik le, a vérestorku farkasok vermébe. — Pedig intettem őket: Legyetek okosak mint a kigyó, és szelidek mint a galambok. De távolról elvesző világoosság gyult ki az elvesző mezőn; megismerte széles, reménytelen korvonalairól. Egy nagy falu: Kaperneum. Nincs tehát elveszve. Bár keményszívű emberek lakják, de talán megkinálják itallal, meleg fődéllel s estebéddelel is szolgálnak a profétának.

A letarolt réteg fölött nagy fekete madarak szállingóztak. A hollók, kikiről annyi szép példát hozott föl a beszédeiben, miket a szabad ég alatt tartott, meg a zsinagógákban.

— Boldog madarak, — suttogta elmerengve. — Nekik fészkeik vannak. Nem kell az irgalom ajtaján kopogtatniuk.

Beért a faluba. A házak üresen állottak. Igaz, ma péntek este van s az emberek a szent gyülekezeten vannak. Nem baj, legelőbb prédikálhatok, s akadnak tán lelkek, amelyek befogadják tanításaimat.

A templomból, amely felé a földbe volt építve, földrengésszerű alaktalan moraj zudult ki, a fülke tömve emberekkel, a teveször nehéz szaga elvegyült az olajlámpák

Hogy az új Törökország sikerét nem érhetett el, abban nagy része van Macedóniának és Albániának. Ezek a tartományok tulságosan nehéz terhei voltak egy gyenge országnak, mely százados viszontagságok után végre is forradalmat szervezett. A hiszem, hogy a monarchiában jobban értékelhetik azon nehézségeket, melyek az új törökök bukását okozták, mint bárhol másutt, mert Törökország ép oly heterogén nemzeti-ségű, mint Ausztria. Azonban Ausztriában egy erős és jól szervezett központi kormány már hosszú idők óta féken tartja azon elemeket, melyek az ország határain tulról jövő szimpátiákra támaszkodnának.

Az erős monarchia félelmet gerjeszt kis szomszédainál, akik arra törekednek, hogy tőle néhány provinciát elragadjanak, míg az ifju Törökország ezerféle belső és külső zavara között jól kiszemelt zsákmánya lett a kapzsi és ragadozó balkán-népeknek. És ki tudja, talán a nagyhatalmak között is akadt olyan, amelyik nem jó szemmel nézte, hogy a Keleten egy muzulmán állam konszolidálódik.

Macedonia (Rumélia) volt Törökországnak gyöngye oldala. Ez merítette ki hazájának óriási ember- és erőanyagát. Ide küld-Törökország embereinek legjavát és pénzét és elvonta az ázsiai területeiből. Macedonia a danaidák hordája volt. Ennyi erőfeszítés és áldozat felemésztette a kormány összes energiáját, a birodalom egyéb részeiben pedig tehetetlenné lett. Törökországra nézve nagy megkönnyebbülés, hogy ezeket a

fojtó illatával. Keresztülhatolt a tömegen. A tóra mellé sietett.

— Beszélni szeretnék, — mondotta a csontos, tagbaszakadt templomszolgáknak, akik nádbotokkal voltak fölfegyverkezve.

— Ki ő? — kérdezték kíváncsian a sokaságban.

— Valami messze földről idevetődött rabbi.

— Hova való?

— Ugy van öltözve, ahogy Galileában járnak.

Az alaktalan morajban lassanként szöhoz jutott. Egy pillanatra csend támadt. A hangja szép és tiszta volt és erős is, mint a puszták fölött tánera perdülő forgószél. Különösen az asszonyoknak tetszett. A beszéd tartalmával nem voltak ennyire megelégedve. A boldogságról beszélt. Ilyeneket mondott:

— Boldogok a szelidek, mert ők örökségül bírják a földet.

A terem falai zugtak, mikor ezt kiáltotta a sokoldalom felé.

— Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvények vagy a proféták eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem hogy betöltssem.

Az önérzetes hang megdöbentette a hallgatóságot.

— Ki ő? — kérdezték újra. — Mely hatalommal mer így beszélni?

— Valami földhözragadt kézműves fia, — mondotta valaki, aki a jövővényt ismerte valahonnan.

terheket most leveti vállairól. Macedonia elvesztése után Törökország erősebb lesz, mint volt. Most biztosabban és rendszeresebben haladhat az ujjaszületés felé. A belpolitika kérdései tisztázódnak. A törökök és arabok között ellentét nincs. Az örmények az új rendszert mindig szívesen látták. Törökország nem fogja többé a különféle aspirációkkal bíró népeknek mozaikszerű látványát nyújtani, amely népek mindegyike külön érdekeket szolgált. Ma csak egy tömör muzulmán többség és egy lojális kisebbség van. Törökország végre egy állandó és jobb kormányzat alá kerül. És mindazt, amit Macedonia megtartására és megreformálására pazarolt, az ország megszilárdítására és fejlesztésére fogja fordítani.

Az azonban amit Törökország elveszít, az nem gyarapíthatja ellenségeinek erejét. Bár milyen kedvező békét kötnének is a balkán államok, területi aspirációik Törökországgal szemben érvényesülnének, sőt Ausztria-Magyarországgal szemben is, különösen Szerbia részéről. A monarchiának tehát a balkánslávok törekvéseivel szemben szövetségtársat kell keresnie és ez a szövetséges nem lehet más, csak Törökország.

A háború előtt Ausztria és Törökország nem viseltettek egymás iránt teljes őszinteséggel, mert Albánia kérdése nálunk bizalmatlanságot gerjesztett a monarchia ellen: — hogy jogosult volt-e, vagy sem: nem vitatom... De ma ez megszűnt. Már nem vagyunk szomszédai a monarchiának és így a monarchia nem lehet esetleges várományosa Törökországnak. A török birodalom teljes megszűnése nemesak a mi ellenségünknek, hanem a monarchia ellenségeinek erejét is megnövelné. Nincs tehát többé köztünk érdekellentét. Sőt ellenkezőleg: mindkét állam közös ellenséggel áll szemben. Minél inkább támogatja a monarchia Törökország ujjaszületését, annál jobban istápolja a saját érdekét is.

Epen ezért fájdalmasan érintett az a hír, hogy Ausztria is esatlakozott azokhoz a nagyhatalmakhoz, amelyek Konstantinápolyban Drinápoly átadását tanácsolták. Érthetőnek találom ezt a törökellenes politikát azok részéről, akik a Balkánon keletkezett új hatalmat kezökben tartják és azt Ausztria-Magyarország ellen akarják kijátszani. De megvallom, érthetetlen előttem, hogy a monarchia is támogatja ezeket a té-

Az idegen fölkapta a fejét a gunyos közbeszólásra.

— En Jisáj ágyékából származom, — mondotta kevélyen.

Vad, éles habota volt rá a válasz.

— Alpróféta! — kiáltozának többen. — Dávid király fiai ninesenek többé.

Néhány irástudó vitába próbált bocsátkozni a jövevényvel.

— Az a vád ellened, raoui, mondanák, hogy te és tanítványaid, szombati napon, mert megéheztetek, kalászkokat téptetek a mezőn.

Az idegen dacosan emelte föl a fejét.

— Ezt mivelte Dávid király is — felelte — hiszen olvashattatok, mikor Abiálár főpap idejében szombati napon behatolt a templomba és a szent kenyereket megette.

Egy Náhan nevű főember, akinek nagy tekintélye volt, mert jeruzsálemi irástudókkal is sikerrel vitázott, két kezével intett most, hogy ő akar beszélni az idegennel.

— Hát nem kell tisztelni a szombatot? — kérdezte élesen.

A próféta vállalt vont.

— A szombat lón az emberért és nem az ember a szombatért.

Irtózatos felzudulás támadt erre a kijelentésre:

— Szentségkáromló! Ki veie! Nem való a szent gyülekezetbe.

A templomszolgáknak kellett közbelép-

nyezőket, amelyek tulajdonképpen ellene szervezkednek. A monarchiának saját érdekében kellene arra törekednie, hogy Törökország továbbra is balkáni állam maradjon és hogy a Balkán-államok Törökország rovasára tulságosan ne terjeszkedjenek.

Ma talán a monarchia Törökországot gyöngének véli és segítségétől nem remél sokat. Ha ez az egyedüli ok, úgy Ausztriának is hozzá kell járulnia, hogy ez az ok megszűnjék. Hiszen Törökországnak csak egy kis nyugalomra van szüksége ahhoz, hogy nagyon rövid idő alatt igen erős legyen. Ausztria-Magyarország segítsége pedig igen könnyen megszerezhető nekünk a nyugalomra szükséges időt és viszonzásul Törökországban biztos és hű szövetséget találna.

Itt van tehát az alkalmas pillanat. Remélem és óhajtom hazám és a monarchia érdekében, hogy a monarchia előrelátó diplomáciája ezt az alkalmat meg is fogja ragadni.

Husséin Djahid,

Konstantinápoly volt országgyűlési képviselője, a „Tanin“ tulajdonosa és főszerkesztője.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. e. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 9 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarden.)

— Klotild főhercegnő díszkertje Villa Giuseppe (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a enséges család távollétében hétköznapokon reggeltől jstig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

A Danubius-hajógyár telepe csak a haditengerészeti akadémia parancsnokságának speciális engedélyével tekinthető meg.

— A rizshántológár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyet.

nők, hogy a felizgatott sokaság darabokra ne tépje. Nagynehezen sikerült megmenekülnie. Az utcán végigrohant, lélekszakadva, eszméletlenül.

Egy sötét sövénykerítés szélén, megállott a sarkon.

Két karját föltárta az ég felé:

— Jaj neked Korazin, jaj neked Bethesda — kiáltott fel, sorra elsorolva a városokat, ahol vele vagy a tanítványaival rosszul bántak, vagy nem fogadták őket vendégszeretettel. És te is Kapernaum, az égig fölmagasztaltattál s a pokolig meg fogsz aláztatni.

Egy meleg, szívélyes asszonyi hang esendült most feléje a sövénykerítés mögül.

— Jer be, rabbi — mondá a nő. — Szívesen látunk éjszakára.

Az idegen riadtan nézett föl.

— Ki vagy? — kérdezte szeliden.

— A nevem Naomi. A férjemet Absolonnak hívják. Két kis gyermekünk van. Örülünk, ha hajlékot adhatunk a prófétáknak.

A jövevény nem kérette magát.

Leültették. Az asszony letérdelt eléje a földre és illatos olajjal fűröszttötte az idegen véres, fölsebzett lábát.

— Boldog nő — kiáltott föl ez, kezét áldólag terjesztve ki az asszony hamvas haja fölé — s boldogok minden ivadékaid, mert enyhületet szerezte a prófétáknak.

— Felmentés és kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. minister Dunay László minister osztálytanácsost a fiumei községi takarékpénztárnál viselt ministeri biztosi állása alól felmentette és helyébe az említett takarékpénztárhoz dr. Rosenkarrt György ministeri segédtitkárt ministeri biztossá kinevezte.

— Bankett a Casino Patriotticóban. A Casino Patriotticóban tegnap este fényes bankett volt Meynier Károly elnök tiszteletére. A banketten megjelent Wickenburg István gróf kormányzó, Vio Antal dr. polgármester, ifj. Vio Antal dr. orsz. képviselő, Mohovich Donát alpolgármester, Dardi Vazul városi főtanácsos és több rappresentante. A Casino tagjai közül mintegy százan vettek részt a banketten. A pezsgőnél Mohovich Donát felköszöntötte Meynier lovagot, kinek a Casino Patriotticó felvirágzása érdekében kifejteti munkálkodását méltaita. Meynier lovag meghatottan köszönte meg az iránta táplált rokonszenvet. A társaság sokáig maradt együtt a legjobb hangulatban.

— Az „Adria“ választott bizottsága. — Az „Adria“ m. kir. Tengerhajózási Részvénnytársasággal fennálló és az 1901. évi VII törvényeikké iktatott szerződés 34. paragrafusa értelmében a társaság viteldijai tekintetében felmerülő vitás kérdések eldöntésére illetékes választott bizottság elnökevé, a miniszterelnök, a minisztertanács határozata alapján az 1913. év tartamára dr. Nagy Ferenc belső titkos tanácsost nevezte ki. A bizottság tagjaivá az 1913. év tartamára a kereskedelemügyi minister Mátray Elemér min. osztálytanácsost és Darvay Károly kir. tanácsos, m. kir. államvasuti igazgató-helyettesét nevezte ki. Az „Adria“ pedig Külényi Hugó és Simon Jakab igazgatósági tagjait küldte ki.

— Abbazia idegenforgalma. Abbaziát az 1912. év folyamán 48,106 furdővendég és 6590 olyan átutazó kereste fel, akik két napot töltöttek ott. 1911 évvel szemben 8005 személy, vagyis 20 százalék többlet. Karlsbadot kivéve Abbazia látogatottság dolgában felülmulta a monarchia összes üdülőhelyeit. A legtöbb furdővendég július 24-én volt, amikor 5105 idegen tartózkodott Abbaziában.

— Fiume-cirkvenica-novii villamos h. é. vasút. A kereskedelemi minister a Magyar bank és kereskedelmi rt.-nak a Fiume város vagy Susák valamely alkalmas pontjából kiágozólag Buccari és Portoré irányá-

— Milyen fényes az arcod — suttogetta a nő mámorosan — milyen ragyogó a szemed. Boldog vagyok, hogy a szolgálód lehetek.

Intett a férjének, aki bort, szőlőt és ilatos fűgét terített az idegennel.

A próféta józüen evett és ivott s közben olyanokat mondott, hogy az ember nem a szenvedésre, hanem az örömökre született.

— Hogy el vagy esigázva — suttogetta az asszony. — Merre jártál?

— Két napig bujdosam a pusztán — suttogetta elmerengve.

Ágyat vetettek számára az udvaron. A férj és a kis család künn hált az udvaron, egy terebélyes pálmafa alatt.

Már hajnalodott, mikor a próféta durva szavakat és zavaros feleselést hallott. Az asszonynak valami rokona jött meg, aki az előző este a zsinagógában is járt.

Most szemrehányást tett nekik amiatt, mert befogadták az idegent.

— Lázit a törvények ellen — mondá.

— Olyanokat mond, hogy nem kell adót fizetni a Caesarnak. Még ti is bajba keveredhettek miatta. Nem illeti meg a vendégszeretet.

A próféta felsőhajtott:

— Itt sinés maradásom — suttogetta reménytelenül.

Nagyot nyujtozkodott. Kiitta egy hájtásra a kőkorsó vizét, amelyet a házbellek

ban Cirkvenicáig vezetendő keskeny, esetleg szabványos nyomtávu villamos üzemű h. vasútvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartomára meghosszabbította, valamint Cirkvenicától folytatólag Selce érintésével Noviig kiterjedő vonalrészre is.

— **A kormányzó né fogad.** Wickenburg Istvánné grófné, szül. Pücker-Limpurg Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy f. hó 15-én délután 4 óráig fogad a kormányzó palotában.

— **Nevelőintézet Lovranában.** Egy francia kongregáció megvásárolta a lovranai Terzi-féle 60.000 négyszögletes kiterjedésű telket, amelyen 600.000 korona költségen nagy nevelőintézetet fog építtetni.

— **Fiumei cég nagy erdőüzlete.** Az I. B. Gérard Fils marseillei és bordeauxi cég melynek tudvalevőleg Righini József kamarai tag vezetése alatt Fiumeban is nagyarányú fióküzlete van, megvásárolta a Schaumburg-Lippe hercegi uradalmak erdősegeit. A megállapodás szerint a nevezett cég több külföldi érdektársával é. segy francia pénzügyintézettel együttesen 3 millió K alaptőkével részvénytársaságot fog alapítani, a huszonkétezer hold erdőállomány kiaknázására. A vételár 18 millió korona, mely összeg 18 év alatt egy millió koronás kamatmentes évi részletekben fizetendő. A részvénytársaság gőzfűrészfelállítását és donga-készítő telep létesítését tervezi. A kitermelendő fa legnagyobb részét Fiumén át fogják exportálni.

— **Trieszt 4 milliós kölcsöne.** Trieszt város 4 millió K kölcsönt vesz fel egy Credito Italiano vezetése alatt álló olasz bankcsoporttól.

— **Tévedés egy haláleset körül.** Néhány nappal ezelőtt meghalt Pólában egy Marsanich Antal nevű matróz. A halálesetről a matróz barátai értesítették a közeli Drastina községben lakó Marsanich családot, a melynek a címét elhunyt társuknál találták. A család természetesen kellő módon megíratta halottját s mély gyászba borult. Most azután váratlan dolog történt. A susáki csendőrség hivatalos utasítást kapott, hogy a családot Marsanich Antal haláláról értesítse. Amikor a szomorú értesítést elvitték, kiderült, hogy a privát értesítésben tévedés történt, mert a családnak egy Marsanich Vid nevű tagja szolgál a pólai hadi-

a fekhelye mellé készítettek. S anélkül, hogy valaki észrevehette volna, egy hátulsó kijáraton elhagyta a barátságos tanyát, mert nem akart a házbéliek fejére veszedelmet zúdítani.

Nem is bucsuzott.

Elkeseredve bandukolt tovább, a beláthatatlan országuton, amely fehér volt, mint a köd s vezetett vala Jeruzsálem felé. Még nem tudta, hová megy, mit keres az emberek között a földön, kétségbe vonta már a saját hivatottságát is, amiben eddig rendületlenül bízott. Talán nem is igazán Jisáj fia, haját sohasem kenték föl a királyok olajával s a szavak, mik fáradt ajkáról elröppennek, nem az istenek igéi, hanem a sötétség madarai. Nincs joga, hogy tanítson s isten országának eljöveteleit hirdesse az emberek között. Nehéz, sötét, szétéphetetlen szomorúság borult a lelkére.

De ebben a pillanatban, ime, szeme tágra meredt a csodától, eléje jöttek a datolyafák a mezőről s köszöntötték őt és hajladozának előtte a szélben. Mámoros üdvözléssel suttogott leveles lombjuk, ahogy csak a királyok királyait szokás üdvözölni. A próféta boldog örömmel nézett szét az ünnepies fák között, melyek hajladoztak az illatos szélben.

S azután megindult Jeruzsálem felé.

Szekulia Jenő.

tengerészethél. Az elhunyt Marsanich csak rokonok. Persze a gyászt nyomba az öröm váltotta fel és Marsanich Vid, a ki bizonyára vígan tölti napjait Pólában lepődött meg legjobban, amikor megtudta, hogy már életében elszáradt.

— **Tiltakozás az új adótörvények ellen.** Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés fiumei csoportja tegnap este Steinacker Arthur elnöke alatt értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy Fiume kereskedővilágát az új adótörvények ellen nagy tiltakozó gyűlésre fogják összehívni.

— **Kitüntetett hajóskapitányok.** Péter szerb király Prossen kapitánynak a Gödöllő gőzös parancsnokának a IV. oszt. Sava-rendet, Cossovich Mátyás másodkapitánynak pedig az V. oszt. Sava-rendet adományozta.

— **A kikötőből.** Jan. 10. Érkezett: „Buon Padre“ osztrák vitorlás Ravennából üresen; „Galicia“ osztrák gőzös Konstantinápolyból 173 zsák korpával, 90 zsák maggal, 630 zsák valloneával, 50 hordó borral és 94 zsák fűgével; „Mátyás király“ magyar gőzös Tripoliszból üresen; „Torcello“ angol gőzös Hullból 150 tonna vassal, 150 bál tőkehállal, 25 zsák kávéval és 50 zsák kakaoval; „Maria Carmela“ olasz gőzös Trapaniból 740 tonna sóval.

— **Indult.** „Salona“ osztrák gőzös Triesztbe üresen; „Gallipoli“ olasz gőzös Bariba 50 tonna fával, 10 tonna babbal, 10 láda üvegáruval; „Jadran“ osztrák gőzös Makarskába, 10 tonna tengerivel, 50 hordó borral és 10 tonna vegyes áruval; „Magyarország“ magyar gőzös Dedeagacsba 1200 tonna szénával, 970 tonna zabbal és 450 tonna liszttel.

— **Nagyarányu kokain és hassis-csempészs.** Megállapítást nyert, hogy Németországból hajókon nagymennyiségű kokaint és hassist csempésznek Fiuméba, ahol azután ezt átadják az Indiába induló gőzössöknek. A csempészetet feltűnés nélkül üzhették eddig, mert a fiumei kikötőből igen sok hajó indul az indiai kikötőkbe és vissza, lebonyolítván a nagyarányu rizskereskedést. Az angol kormány most diplomáciai uton megkeresést intézett a külügyminisztériumban, felkérve, hogy végezzen ez ügyben nyomozást és vessen gátat a fiumei kikötőben folyó csempészetnek mert a fiumei kikötő keresztül Indiába csempésztett ezen kábító szerek, melyeket az indusok nagy mértékben élveznek, igen nagy károkat okoznak az indiai lakosság egészségében. Ennek értelmében utasítani fogják a kikötő pénzügyőrséget, hogy erélyesen nyomozzon a csempészők után és minden német hajót, mely a kikötőbe érkezik, tüzetesen vizsgáljanak át.

— **Egy abbaziai gyilkosság tárgyalása.** A múlt évi február 19-én, mint ismeretes, Tuppy Márton 34 éves volt fiumei kereskedő Abbaziaiban agyonlőtte üzlettársát Nikovics Slavkot. A gyilkost első ízben négy és fél évi fegyházra ítélte a trieszti esküdtörök, az ítéletet azonban megsemmisítették és elrendelték Tuppy elmeállapotának megvizsgálását. A trieszti esküdtörök tegnap tárgyalta ismét az ügyet. Az orvosszakértők véleménye szerint Tuppy abnormális egyén s a gyilkosságot pillanatnyi öntudatlanságban követte el. Az esküdtörök döntése alapján Tuppyn 8 hónapi börtönnel ítélték, amit az eddig elszünetelt fogsággal kitöltöttnek vettek.

— **Szolgálatra behívott állami alkalmazottak illetményei.** A miniszteriumok által kiadott rendeletek szerint azok az állami tisztviselők, altisztek és szolgák, akik rendes hadkötelezettségük egy részének teljesítése után szabadságot kaptak és most a tényleges katonai szolgálat hátralevő részének leszolgálására hívtak be s azok is, akik egyévi önkéntesi szolgálatuk elhalasztására engedélyt nyertek s most a szolgálat megkezdésére hívtak fel, az ujonckiképzés tartamára, vagyis a tényleges katonai szolgálatnak első két hónapjára illetményeiknek, fizetésüknek és lakbérüknek élvezetében megmaradnak. Ha azonban az első ízben történt bevonulás alkalmával az állami alkalmazottak ezt a kedvezményt már igénybe vették, vagyis a tényleges katonai szolgálat első két hónapjára illetményeiket megkapták, most újabb nem igényelhetik polgári illetményeiket katonai szolgálatuk tartama alatt. Azok az alkalmazottak, akik rendes hadkötelezettségüknek már teljesen eleget tettek és most tényleges katonai szolgálatra hívtak be, egyelőre a bevonulás napjától számított két hónapon át időszakos fegyvergyakorlatra behivatottaknak tekintendők s illetményeik élvezetében ez alatt a két hónap alatt megmaradnak.

— **Abbázia vendégei.** A szomszédos Abbázia üdülőhelyet 1912. december 26-ától 31-éig 281 idegen kereste fel. A december 31-én ott üdülők száma 950 volt.

— **Második vágány építése a m. kir. államvasutak vonalain.** A kétvágányú vonalhossz a m. kir. államvasutaknál ez időszakra az összes vonalhossznak körülbelül 15 százalékát teszi. A múlt év elejéig 8100,3 km-ből 1216,3 km. volt a kétvágányú szakasz.

Jelenleg két vágányuk a Budapest—Marcheggi, Budapest—Győri, Budapest—Lawoenei, Budapest—Cegléd—Szolnoki, Hatvan—Salgótarjáni, Rákos—Szajoli és Galánta—Ujzsolnai vonalak. Építés alatt állnak a Budapest—Zágrábi, Dálja—Vinkovcei vonalak. Építés alá kerülnek a Budapest—Szabadka—Zimony, Szajol—Arad—Miskolc, Szajol—Püspökladány—Miskolc—Füleki, Cegléd—Temesvári, Salgótarján—Ruttikai, Győr—Brucki vonalrészek második vágányai. A második vágányoknak költsége az 1913. évre 14.800.000 korona összegben van előirányozva.

— **A Máv. 1913. évi fuvar-kedvezményei** tegnapelőtt tétettek közzé a Vasuti és Közleked. Közlönyben. A múlt évi redukeciók, némi csekély eltéréseket kivéve, változatlanul megújították, míg azok a pozíciók, melyeket az év folyamán revízió alá fognak venni — mint például Fiuméba és Triesztbe rendelt finomított petróleum-fuvarkedvezményei — csak bizonyos időtartamra engedélyeztettek.

— **Az adóreform elhalasztása ügyében a képviselőház az appropriációs vita során elhatározta, hogy az új adótörvények alapján való adókiivetési eljárást — tekintettel a súlyos gazdasági viszonyokra — 1913. július hóig felfüggeszti s felhatalmazza a pénzügyminisztert arra, hogy a szükséghez képest egy további félesztendőre is kitölthassa az adókiivetést. Amíg pedig az új adókiivetés meg nem történik, egyelőre a tavalyi adót fogják szedni.**

— **Az abbaziai Szegeő-szanatóriumba** a múlt hét folyamán a következő vendégek érkeztek: Lichtmann Mór nagybirtokos és fia Nagyváradról; Papp Dávid dr. ügyvéd és fia, Puchner A. bárónő, tábornok özvegye, Robitsek Zsigmond igazgató, Korányi Sándor Pál, Medvei Mária k. a., Tauszk Lajos kereskedő, Tauszk Ferenc főorvos, egytanár, Nagy Ignác magánzó neje, Rácz István dr. udv. tanácsos és Hecht Béla kereskedő Budapestről; Stein Lázár dr. orvos neje és leánya Marosvásárhelyről.

— **A cs. kir. szab. déli vaspálya magyar vonalain 1911. évben eszközölt beruházások.**

A cs. kir. szab. déli vaspályának magyar vonalain 1911 évben végrehajtott beruházások címén a magyar vonalak terhére összesen 1.479.390 korona 63 fillérvnyi összeget tőkésítették. Ebből az összegből állomási építkezésekre 646.970 korona 06 fillért, vonatépítkezésekre 128.929 korona 39 fillért, forgalmi eszközök beszerzésére 681.800 koronát, segédgépek, szerszámok és leltári tárgyak beszerzésére pedig 21.691 korona 18 fillért fordítottak.

— **Egy rendőr, aki lopott.** A bielováci rendőrség megkeresésére a susáki csendőrség tegnap letartóztatta Grapevich Tamás volt ottani közrendőrt, aki egy évvel ezelőtt egy lovat tulajdonított el.

— **Rablás az utcán.** Ledermayer Adolf 19 éves foglalkozás nélküli péksegéd mintegy két hónappal ezelőtt Fiorentini orehovicai pékmesternél volt alkalmazva. Vele együtt dolgozott Sestan Albert péksegéd is. Egy éjszakán Ledermayer azt mondta Sestannak, hogy feküdjék le, majd ő mindent elvégez. Amikor Sestan aludni tért, Ledermayer felfeszítette a gazdája pénztárát s a benne talált 50 koronával megugrott. A tolvajt letartóztatták s most büntetésének kitöltése után újabb stíklit követett el. Az orehovicai uton megtámadta Sestan Albertet, akitől azt követelte, hogy adja oda a gazdája pénzét. Miután Sestan vonakodott ezt megtenni, kés rántott s azzal fenyegette meg. Sestan odaadta a nála levő 30 koronát. A rablót keresik.

— **Leesett a villamosról.** Pussi Péter 32 éves udinei születésű egyén tegnap este 7 órakor az állomás közelében felugrott a mozgásban levő villamoskocsira, a hágesón azonban egyensúlyát veszítette s leesett a kövezetre, ahol eszméletlenül terült el. A mentők beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy a mellén súlyos zúzódásokat szenvedett.

— **A bolgár bevásárlás.** A bolgár kormány a Magyar bank szófiai fiókja révén nagyarányú bevásárlásokat eszközölt az utolsó héten nálunk készpénz ellen. — A Viktória gőzmalom 300 vaggon lisztet adott el azonnali szállításra, cirka egymillió korona értékben. Az árut Fiumén át Dedeagacba expedálták.

— **Tizenöt millió — Ausztriának.** A legközelebb megjelenő statisztikai kimutatás érdekes adatokat közöl az osztrák tőke magyar földbirtokairól. Eszerint Magyarországon két millió kat. hold birtok van idegen kézen, ennek fele, tehát egy millió hold osztrák birtokosoké. Így tehát az osztrák kézen levő birtokok értéke több, mint ezer millió koronát képvisel. Szakkörünk véleménye szerint a birtokok jövedelme címén mintegy tizenöt millió korona vándorol át évente Ausztriába.

— **A Máv. a kartelek ellen.** A magyar államvasutak újabb idő óta megosztja a szállításokat a kartelek kivül álló és a kartelekben levő cégek között. Legutóbb csavar és csavarkapocs, valamint vörösréz-csövek szállításánál történt meg, hogy a kartelek nagy meglepetésére kartelek kivüli, néha valamivel drágább ajánlat győzött a kartelek-ajánlataival szemben. Az államvasutak igazgatósága azonban igen helyesen azon az állásponton van, hogy a kartelekben egyesült vállalatok összeheszelése folytán sokkal magasabb árakat is szívesen fizet, hogy a kartelek-kivüli drágább ajánlat elfogadásával a kartelek összeheszelését megakadályozza. Ha ez a gyakorlat állandósul, úgy ez a kartelek összeheszelését tényleg nagyon megneghezítené és ha törvényes retorzió nélkül egyáltalán lehet valamit tenni a kartelek ellen, úgy ez a módszer bizonyára a megtorlás igen alkalmas eszközének bizonyulhat.

— **A kocsis balesete.** Duimovics Antal 15 éves kocsisfiu tegnap este a via Fiumarán hajtattott kocsiával, amikor annak egyik kereke levált a tengelyről s ő a kocsi féldalra dőlése következtében leesett róla. A mentők a kórházba szállították. Az orvosok megállapították, hogy agyrázkódást szenvedett s állapota súlyos.

— **Sapho.** Daudet és Belot drámája, melyet az idei szezon elején mutatott be a Nemzeti Színház, most megjelent a Radó Antal szerkesztése alatti Magyar könyvtár legújabb sorozatában. A dráma érdekes eseménye, főalakjának drámailag meglepett volt, egész levegője, mely a párisi életnek egy izgatott érdekességű körét tárja fel, az olvasót is ép úgy megragadja, mint a nézőt. Abrányi Emil pompás fordítása nagyban okozza a mű hatását. A szindarab a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég kiadásában jelent meg; ára 60 fillér.

— **Petróleummotoros hajók.** Flower Motor Ship Co. cég alatt Londonban 1 millió font sterling alaptőkével a Samuel et Co. cég, a Shell hajóskoncern egyik alapítója és vezetője, új hajóstársaságot alapított, a melynek összes hajóit petróleummotorokkal szerelik fel.

— **Rakoncátlan gyermekek.** Lukarich János 60 éves halász tegnap észrevette hogy csónakjában több gyerek ugrádozik. Elűzte a fiukat, akik dühükben kövekkel dobálták meg az öreg halászt. Az egyik kő arcán találta Lukarichet, akinek sérülését a mentők kötézték be.

— **Új templom Zágrábban** Tegnap délelőtt 10 órakor szentelte fel Bauer Antal dr. érseki koadjutor a Zágrábban épült monumentális Szent Balázs-templom keresztjét, amelyet az egyházi szertartás után torony csúcsán helyeztek el és a kereszt alatti gömbbe tették a templom építésének történetére vonatkozó okmányokat. A keresztzentelésen Holjacz polgármester vezetésével megjelent a városi tanács és az összes zágrábi hatóságok. Délben diszebed volt az érseki palotában.

— **Szenzációs hydroplán-kivető találmány.** Egy minden tekintetben rendkívül érdekes és értékes s különösen a tengerészeti köröket közelről érdeklő találmányt mutatott be az Egyesült-Államok tengerészeti minisztériuma és a meghívott szakértők előtt Elliodor Ellison hajóhadnagy. A találmány lényege egy olya szerkezet, amit a Dreadnoughtok páncéltornyára lehet szerelni s erre helyezik el a hajóhoz beosztott hydroplánt — s főtulajdonsága az, hogy ez a szerkezet egy egyszerű emeltyű nyomásra hatalmas erővel s hihetetlen sebességgel még a leghevesebb szélviharral szemben is a magasba röpíti a hydroplánt, amely ilyen formán minden nekifutás nélkül jut a levegőbe s motora megindításával repülhet tovább célja felé. A bemutatási kísérleteken feltűnt a szerkezet esodás biztonságu működése s egyetlen eset sem fordult elő, hogy a kilökött repülőgép ferdén vagy oly állásban lökett volna a magasba, amelyből nem tudott tovarepülni. A röpítőerőt komprimált levegő szolgáltatja. Az új szerkezet az Unió tengerészeti vezetősége a maga részére biztosította s most az összes nagyobb hajókat fel fogják vele szerelni.

— **A szerb vámpolitika.** A szerb kormány nagyban dolgozik az új vámpolitika előkészítésén. A velünk szemben táplált követelések ellensúlyozására főleg a fa, faáru és a cukor vámjának a leszállítását tervezi Szerbia. A legfőbb követelése Szerbiának tudvalevően a huskontingens fölemelése és a gabonának a monarchiába vámentesen való exportja a beviteli jegyek segítségével.

— **Kabáttolvaj.** A susáki esendőrség tegnap letartóztatta Sustarcich Ferenc laibachi születésű egyént, aki egyik társa 30 korona értékű télikabátját ellopta.

x **Berlin-szálloda Budapest.** A főváros élete újból egy látványossággal lett gazdagabb. A Révay-utca 10. sz. a. megnyílt a 140 díszesen berendezett szobáigól álló Berlin-szálló, melynek vezetését Winkler Otto az abbaziai Lederer-penzió volt igazgatója, a Royal nagyszálló volt titkára, a berlini Hotel Monopol volt igazgatója vette át, ami egymagában garancia a szálló leökölő szakszerű vezetésére.

Okleveles tanítónő elvállalná a magyar, olasz, német és francia nyelv tanítását.

Cím a kiadóhivatalban.

Bejáró takarítónő kerestetik.

Cím Kereskedelmi Nyomda r. t. Riva Szápáry. „Adria” palota.

TŐZSDE.

	Jan. 9. zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	805.59	802.50
Osztrák hitelrészvény	619.75	618.—
4%-os koronajáradék	85.25	85.25
Osztr.-magy. államvasut	710.50	711.—
Jelzálogbank	431.—	430.—
Leszámitolóbank	514.50	515.—
Hazai Bank	290.—	289.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	553.50	550.—
Rimamurányi	721.25	720.—
Salgótarjáni	753.—	753.—
Közúti Vasut	683.50	681.—
Városi Villamos	371.50	370.—
Adria	519.—	524.—
Déli Vasut	102.—	—
Magyar Cukoripar	2830.—	—
Rizsgyár	3700.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Búza áprilisra	11.81	11.88
Búza októberre	11.93	11.98
Rozs 1913 áprilisra	10.24	10.31
Rozs októberre	9.67	9.70
Tengeri májusra	7.62	7.66
Tengeri júliusra	7.78	7.82
Zab áprilisra	10.80	10.92
Zab októberre	9.25	9.28
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	620.50	619.—
Magyar hitelrészvény	804.—	804.—
Osztrák magyar államvasut	711.50	712.—
Déli Vasut	102.—	105.—
Alpesi	1054.—	1054.—
Skoda	792.—	782.—
Osztr. koronajár.	86.35	—

Fiumei és trieszti értékek:

	Legutóbbi kötés átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	290.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indiferenter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1450.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1150.—
Orient tengerhajózási társ.	1450.—
Ált. Fergalmi r. t.	2250.—
Magyar Olajgyár	202.—
Austro-Americana	285.—
Navigazione Libera Triest	630.—
Osztrák Lloyd	534.—
Stabilimento Tecnico	9300.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	412.—
I. Trieszti Rizsgyár	908.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	405.—
Spalato Portland Cement	408.—
Assicurazioni Generali Nap.	900.—
Riunione Adriatica	4025.—

Apollo Színház

Igazgató: TROPFAUER ÁRMIN
Via Alessandro Volta 6 (A De la Ville és az Imperial szálló közötti utcában).

Egyetlen családi varieté Fiumében.

Csak rövid ideig a világhiru

MOTO-PHOSO

vendégtátéka.

London, Páris, Bécs és Budapest legnagyobb szenzációja.

Ezenkívül a többi elsőrendű művészek fellépte.

Teljesen új

— **világvárosi műsor.** —

Kezdeté fél 9 órakor.

Előadás után kabaré szabad bemenettel.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás, lift, gőzfűtés, fürdők, nagy étterem.

— Teljes penzió napi 10 liráért. —

1913. I/11

Távirat — Telefon.

Tisza levele.

BUDAPEST, jan. 10. Tisza István gr., Polónyi Dezső megbízottjaihoz a következő levelet intézte:

Nagyságos
Urmánczy Nándor és
Szmeccsányi György uraknak
Budapest.

Felhalmozott postám elintézésében csak e percben értesültem a Pesti Hirlapban megjelent és nekem tulajdonított közleményről. Kijelentem, hogy nem ezt, hanem azt, mondtam, hogy június 4-ike óta Polónyi Dezső ur nem köszön nekem.
Ezzel hozzám intézett b. levelük egyébrészt tárgytalannak vélem.

Tisztelettel
Tisza István.

E levél folytán a Tisza és Polónyi között felmerült affér békésen intéződött el.

Elhunyt államtitkár.

BUDAPEST, jan. 10. Graezenstein Béla volt pénzügyi államtitkár az éjjel meghalt.

Soroznak.

BÉCS, jan. 10. Az ideai sorozások az egész monarchiában előreláthatólag március 1-én, Bosznia-Hercegovinában pedig április 1-én veszik kezdetüket.

A gyulafehérvári gyilkosság.

GYULAFEHÉRVÁR, jan. 10. Rózor György ma reggel bevallotta, hogy a gyilkosságot ő követte el. Azt mondja, hogy revolveréből rálőtt apjára, aki fel sem ébredt fölé. A lövés zajára édes anyja is felébredt, aki könyörgött neki, hogy őt is löjje le. Mikor ő ezt megtenni vonakodott, anyja egy késsel elvágta a saját nyakát. Ekkor na gyon megijedt és öngyilkos akart lenni, de a fegyverben már nem volt töltény. Azt állítja Rózor György, hogy a gyilkosságot egyedül követte el, büntársa nem volt.

Császárlátogatás.

BERLIN, jan. 10. Komoly politikai körökből kiszivárgott, hogy Vilmos császár a jövő tavasszal meg fogja látogatni a bécsi udvart. A látogatás programjáról most folynak a tárgyalások, de az időpont még nincs meghatározva. Jagow külügyi államtitkár is el fogja kísérni a császárt.

Nagy pénzelet egy házbontásnál.

BRÜSSZEL, jan. 10. A genti Alcántara-szálló lebontásánál a dolgozó munkások 2.460.000 frank összegre bukkantak, amely részben aranyból, részben pedig bankókból áll.

300 fagyasztott ürü.

BERLIN, jan. 10. Az Elsav gőzös Bremerhavenbe Ausztráliából három ezer fagyasztott ürüt hozott a német főváros huspica számára. Bremerhavenből ma érkezett ide a fagyasztott ausztráliai husszállítmány.

Orosz-kinai konfliktus.

LONDON, jan. 10. Az orosz-kinai konfliktus igen kiélesedett. Kína tiltakozó jegyzéket küldött Oroszországnak és ebben azt követeli, hogy csapatait azonnal vonja vissza, mert ha ezt nem tenné, akkor a kínai csapatok haladéktalanul megindulnak Oroszország felé. Egyben a hatalmakhoz is jegyzéket intézett Kína, melyben arra figyelmeztet, hogy Oroszország annektálni akarja Mongolországot és ezt ő fegyverrel is meg fogja akadályozni.

Ezzel kapcsolatban a japán sajtó erősen agitál a mellett, hogy Kína és japán között politikai közlekedés jöjjön létre.

Merénylet a tanár ellen.

PILSEN, jan. 10. Viktorin cipészegéd tegnap este a továbbképző intézetben előadás közben rálőtt a tanítójára, akit a golyó súlyosan megsebesített. A fiu azért követte el tettét, mert a tanító megbuktatással fenyegette.

A trónörökös Miramaréban.

TRIESZT, jan. 10. Ferenc Ferdinánd trónörökös legközelebb egész családjával Miramarba érkezik s itt két hónapot szándékozik tölteni.

Románia és Bulgária.

SZOFIA, jan. 10. Diplomáciai körökből vett értesülés szerint, ha a román igényekre vonatkozó tárgyalások Londonban eredménytelenül végződnek, akkor a tárgyalás színhelyét haladéktalanul átteszik Szófiába, hogy a bolgár kormány a követelésekre nézve nyomban intézkedhessen.

Angol-francia béketervezet.

PARIS, jan. 10. A Temps szerint Grey angol államtitkár a Londonban akkreditált nagykövetek elé egy, a portának átnyújtandó és hat cikkelyből álló kollektív jegyzéktervezetet terjesztett. Az egyes cikkelyek Drinápolyra, valamint a szigetekre vonatkoznak és a portának engedékenysége fejében pénzügyi támogatást helyeznek kilátásba. Ezzel a tervvel egyidejűleg a francia kormány közvetítő-javaslatot terjesztett a nagykövetek reünioja elé, amely egyes pontokban kiegészíti az angol tervezetet. Általában azt hiszik, hogy a két tervezet alapján sikerülni fog a nagyhatalmak egységes eljárását biztosítani.

Ozmán Nizámi nyilatkozik.

LONDON, jan. 10. Ozmán Nizámi pasa berlini török nagykövet, aki a békétárgyalásokon a porta egyik meghatalmazottja, egy hirlapíró előtt így nyilatkozott:

— A török kormány kimondta az utolsó szót, több engedményt nem tehet. Drinápolynak török birodalomnak kell maradnia éppen úgy, mint az aegai-tengeri szigeteknek is, sőt még akkor is, ha a drinápolyi hős védősereg az éhség következtében kapitulálni fog is. A fegyverszünet megjelölte a hadviselő seregek közt demarkacionális vonalat, ha tehát Drinápoly időközben meg is adja magát az éhség miatt, a bolgárok nem nyomulhatnak be a városba.

A csataldzsai tanácskozás.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 10. A csataldzsai találkozáson Nazim basa hadügyminiszter és Noradunghian külügyminiszter a bolgár generalissimusszal semmi megállapodásra nem jutott. Arról volt szó a tanácskozáson, hogy a bolgárok érvék be Kirk kilisse átengedésével és ne követeljék Drinápolyt, amelyről Törökország nem mondhat le. A bolgár főparancsnok választ nem adott, csak azt ígérte, hogy jelentést fog tenni Szófiába.

Albánia határai.

LONDON, jan. 10. Albánia határait a nagykövetek reünionján már nagyjában megállapították. Eszerint a déli határ megvonását olyan módon tervezik az Ochridai-tóig, hogy Janina a görögöké legyen. A nyugati határ az Ochridai-tóig kiülve a fekete és fehér Drin mentén fog elvonulni, oly módon, hogy Ipek Albániában marad, Prizrend azonban Szerbiáé lesz.

Visszahívták a delegátusokat.

BERLIN, jan. 10. Ide az a szenzációs híradás érkezett, hogy a porta visszarendelte londoni békedelegátusait és ezzel megszakította a további tárgyalásokat. Ezek után a harctéren újult erővel hezsdődik az elleneskedés. A hírt más oldalról még nem erősítették meg.

A dardanellák kérdése.

LONDON, jan. 10. Hir szerint Oroszország a nagykövetik konferencián fel akarja vetni a Dardanellák megnyitásának kérdését. Ezzel az a célja, hogy nyomást gyakoroljon Törökországra.

Megy az orosz hajóraj.

PETERVÁR, jan. 10. A fekete-tengeri hajóraj parancsot kapott, hogy azonnal induljon a romániai vizekre.

Komoly a helyzet.

BERLIN, jan. 10. Diplomáciai körökben egybehangozóan komolyan tartják a helyzetet. A békekonferencia eddigi eredménye egyenlő a semmivel. Az ütköző pont: Drinápoly és aegai tengeri szigetek olyan akadály, amit aligha sikerül elhárítani. A szövetségesek ragaszkodnak ahhoz, hogy úgy Drinápolyról, mint az aegai tengeri szigetekről Törökország mondjon le, viszont Törökország hallani sem akar arról, hogy ezeket átengedje. A helyzet immár az ultimátumig kiélesedett. A szövetségesek fenyegetésére Törökország visszarendelte delegátusait és ezzel az újabb háború felé megtörtént az első lépés. Bizonyosra vehető, hogy a legrövidebb időn belül ismét megdörmülnek az ágyuk Csataldzsánál és az ellenfelek további sorsa ezzel újlag a fegyverekre lesz bízva. Kétségtelen, hogy a meginduló harc sokkal véresebb és sokkal elkészedettebb lesz, mint az eddigiek voltak. A törökök fővárosukat védik, ami egyenlő az élet-halál harcgal, viszont a szövetségesek az eddigi pozíciót nem akarják elveszíteni. A világ tehát újra szemtanuja lesz a balkáni nemzetek nagy mérkőzésének.

Igyék naponta 1—2 palack

Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél: igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palackokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csapról kimérve minden előkelő étteremben.

Mindennemű írásmunkák (fogalmazás, másolás, címirás, stb.) otthoni elvégzését lelkiismeretes gyors és csinos kivitelben vállalom. Cím e lap kiadójában.

Minden a kibordás vagy a szétkaldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérlek bejelenteni.

A Balkán háború.

Nikita reménye.

CETTINJE, jan. 10. A király új napján napiparancsot adott ki, amelyben azt a reményét fejezi ki, hogy a hadsereg az új esztendőben még több erőt fog kifejteni (?) hogy Skutarit, Montenegró egykori fővárosát megszerezhesse.

Hasszan Riza tovább harcol.

BELGRÁD, jan. 10. Miután Skutari parancsnoka, Hasszan Riza bej, még mindig nem ismeri el a fegyverszünetet, hanem a városból egyre újabb kirohanásokat intéz a déli oldalon táborozó szerb hadsereg ellen, a szerbek részéről háromtagú küldöttséget küldtek hozzá, amely Markovics őrnagyból, Ivanics alessioi kerületi előljáróból és egy századosból állott. A kiküldöttek Gorbelusnál találkoztak Riza bej megbízottjával, Ibrahim Talat bejjel, akitől megkérdezték, hogy tudja-e Hasszan Riza bej, hogy fegyverszünet van és miért nem tartja be? Talat bej azt válaszolta, hogy Skutari parancsnoka a fegyverszünetről a portától semmiféle értesítést nem kapott, miért is folytatja a harcot és felszólítja a küldöttséget, hogy azonnal távozzék.

Komitácsik kegyetlenkedése.

KÖLN, jan. 10. A Köln. Ztg. szalonikii levelezője hajmeresztő dolgokat ír a Doiran mohamedán helységben elkövetett kegyetlenségekről. Mihelyt a helységet szerb és bolgár bandák szállták meg, azonnal hatalmukba kerítették a török hivatalokat. A lakosságot zsarolták és aki nem adott semmit, halállal fenyegették. Éjjel betörték a török tisztek házaiba és egész sereg embert leöldöstek.

Tifusz a szerb hadseregben.

BELGRÁD, jan. 10. A hadseregben erősen pusztít a Tifusz. Tíz orvosból és igen sok ápolóból álló olasz expedíció érkezett Belgrádba.

A török sajtó a háború mellett

KONSTANTINÁPOLY, jan. 10. A török sajtó egyértelműleg ragaszkodik Drinápoly és az aegai tengeri szigetek birtokához. Valamennyi újság azt követeli, hogy a béke delegátusok az eddigi uton haladjanak és ha nem sikerül a megegyezés, Törökország indítsa meg a háborút.

A nagyköveti reunion megszakadt

PARIS, jan. 10. A nagyköveti reunion megszakadt és nincs is remény rá, hogy a balkán kérdésben megegyezés jöhessen létre.

Török foglyok.

SZALONIKI, jan. 10. Durazzoból erős fedezet alatt 36 elfogott török tiszt érkezett ide, akiket innen Belgrádba szállítanak tovább.

Eheznek a bolgár katonák.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 10. Tegnap nagy csapat bolgár katona érkezett Derkoszba. Azt mondták, hogy megunták az

éhezést, azért szöktek meg. A török tisztek emmi adattak az éhezőknek, de nem tartották őket a török táborban, mert a fegyverszünet idején, a törökök nem ejtenek hadifoglyokat.

Nem lesz béke a Balkánon.

PARIS, jan. 10. A „Matin“ tudósítója jelenti Londonból, hogy Resid pasa azt az utasítást kapta a konstantinápolyi kormánytól, hogy a török delegátusok ne engedjenek Drinápoly és az aegai-szigetek kérdésében. Erről nem mondhat le Törökország, hanem inkább folytatja az ellenségeskedést.

Török-bolgár egyezkedés.

LONDON, jan. 10. A török és bolgár fővezér közt Csataldzsánál folytatott tanácskozás közben a bolgár fővezér ezt mondta a törököknek:

— Ha Önök most nem engedik át Drinápolyt, akkor a megindítandó ellenségeskedés alatt nemcsak ezt fogják elveszíteni, hanem egy még Drinápolynál is sokkal fontosabb várost.

LONDON, jan. 10. Take Jonescu és Daneff tegnap találkoztak másodszer. Hosszasan tanácskoztak, de az eredményt titokban tartják.

A török nagyvezér a bolgár királynál.

KONSTANTINÁPOLY, jan. 10. *Kiamil nagyvezér Szófiába akar utazni a bolgár királyhoz, hogy a béke kérdésében vele személyesen tanácskozzék.*

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3

Hetenként háromszor

új, fényes műsor!

LIDO PENSIO Abbazia ban

A Súdstrandon a legyobb magyar otthon.
Kérjünk prospektust (Budapesten a „Rémi“ szálló portásánál is kapható.) Legmérsékeltebb árak Kötő konyha, gyönyörű szobák.

Jól főző szakácsnőt keres a papirgyár. Jelentkezni lehet a gyár fiemei portásánál.

A legajánlatosabb fiemei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni östorrás sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Ujságkihordó fiukat
vagy asszonyokat
jó fizetéssel felvesz.

A TENGERPART

kiadóhivatala.

József Főherceg szálló
BUDAPEST.

Modern, kényelmes, tiszta. Vendég-szobák 3.- koronától feljebb. Gőzfűtés, lift. Jutányos penzió. A keleti pályaudvarral szemben.

VIII., BAROSS TER 2. szám.

Tisztelettel értesitem a
n. é. közönséget, hogy a
Via delle Pile-ben levő
„Alla Borsa“

cimű vendéglő vezetését
átvettem
A közönség nb. párt-
fogását kéri

BRAČIĆ

a „TIROLESE“ vendéglő
volt tulajdonosa.

Tudja Ön már,

: hogy mi az :

ALGA?

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegszobák levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! Budak D. gyógyszerárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

ARBE
Caffe Restaurant Bolkovic
Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.
10 kávéházi italok.
Fagyalt, Jegeskávé

SCHÖNI. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖNI.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb- ápolás (manicúr, pedicúr) villamos arcmassázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyuk-szemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefon 11-88

Ha egészségét félti
„MORIN“
savanyu vizet igyék,
mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénásvával telítve fertőző betegségekkel, étvágyzavarokkal és emésztési nehézségekkel igen hasznos ital. Borra keverve kellemes üdítő hatása.
Mindenhol kapható!
Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

„Mercur“ kávéház
az indóházzal szemben.
Egész éjjel nyitva. - Amerikai billiárd. - Figyelmes kiszolgálás.
Tulajdonos: ZAGORC FERENC

Hartweg Testv.
Fiume, via Acquedotto 11. sz.
Első fiumei és tengerparti gőzruhafestő és vegytisztító intézet. Kifogástalanul fest és tisztít.

MEGNYILT
Risztics Milán
fodrászüzlete
(VUJA M. mellett).
Hygienikus. Modern.

Kilenc darab
külön álló
Kétszobás lakás
az összes mellék-helyiségekkel
azonnal kiadó.
Értekezni lehet a
Fiumei Építő Rész. Társ.
Via Valscurignei
építő telepén levő irodában.

Legfinomabb kivitelű függőbe, mellékbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliansok, gyöngyök, smaragd, zafír és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél
Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában

Winhoffer Sándor
„Eintracht“ vendéglője
Trieszt Via Coroneo 15.
Magyar konyha. Magyar tulajdonos. Kifőtűző, hamisítatlan italok. Jutányos árak.

Magyar-Horvát tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa), Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra. Cattaróig csak 24 óra
Fiume-Venzia: hetenként 3-6 gyors-hajóösszeköttetés.
Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyors-hajóösszeköttetés.
Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.
Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Venziaiban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.
Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.
A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.
Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája.

Catti György utóda
cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett
Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. sfb.

ARBE
Park Hotel
közvetlen a tengerparton, teljesen új, modernül berendezve. Nagy fedett terasse. Étterem a házban. Villanyvilágítás. Pensio naponta 7 korona. Magyar kiszolgálás.

Tengeri fürdő Lusinpiccó Cigale
Strand-Hotel és Bellevue penzió
- Cigale -
Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Treppler Alajos, cserépfedő
Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.
elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemez-fedéseket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb árakon, Pontos kivitel.

VENEZIA
HOTEL PENSION VENIER
San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lirától, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

4 Ujdonság
Tündér Harangok.
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon 15 összehangolt, ezüst fémcsongóval van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wagner a „Hangszer-Király“
országzerte elismert elsőrendű hangszeráruházában Budapest, József-körút 15.
Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.

18 éven felüli, tisztességes
ujságáruló rikkancsot
napi 2-3 korona biztos keresettel délutáni foglalkozásra keres
A TENGERPART
kiadóhivatala.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság.

FIUME.
Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskáiban.

VÉDJEGY.
A vegyi tisztaságért a gyár kezkeskedik.

Tengeri szanatorium
Fiume mellett **Portorè** Fiume mellett
gyermeknek és felnőtteknek.
Modern intézet 100 ágygyal, 2 orvos, villanyvilágítás, gőzfürdés. Mérsékelt árak, Prospektus.

X. évfolyam.

X. évfolyam.

TELEFON 229.

A TENGERPART

1913 január elsején
TIZEDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉPETT.

A nevezetes évforduló alkalmával, mely a multon érzett jogos büszkeséggel és a jövőbe vetett megingathatatlan bizalommal tölt el bennünket, hatalmas lépést teszünk ismét előre lapunk fejlesztésében. A hétköznapi számok hat oldalas keretéből kinőttünk immár és

„A TENGERPART“ most már hétköznapon | vasárnapokon pedig tiz-
nyolc oldalban | tizenkét oldalnyi
terjedelemben jelenik meg.

Már eddig is többet nyújtottunk olvasóinknak, mint bármely eddig Fiumében megjelent magyar napilap. A mostani nagyobbítással azonban oly tartalmas lapot adunk olvasóink kezébe, mely a fiumei magyarságnál jóval nagyobb vidéki magyar centrumok napilapjaival teljesen egy szinten áll.

Kibővítjük lapunk távirati rovatát, riportcikkekkel élénkítjük a napi újdonságokkal foglalkozó hasábjainkat, szélesebb alagra fektetjük a környékbeli tudósítói szolgálatot s még e hóban a közgazdaság és tengerészet ügyeivel foglalkozó, igen nagy áldozatokkal járó új rovatot nyitunk.

Legjelentékenyebb újításunkat azonban technikai téren léptetjük életbe:

„A TENGERPART“ néhány nap mulva kimerítőbb tartalma dacára már
délután 2 és 3 óra között

fog megjelenni, anélkül hogy korábban zárnök le a szerkesztőség munkáját mint eddig. A nyomda-technikai munka e gyorsítását hatalmas új Linotype-szedőgépeink teszik lehetővé, a melyek csodálatos tökéletességükkel óránként „A Tengerpart“ egy teljes oldalát képesek kiszedni.

Mindeme a lap jövője érdekében hozott nagyarányú áldozatok dacára „A TENGERPART“ előfizetési ára marad a régi:

Egy évre	24.— kor.	Negyed évre	6.— kor.
Fél évre	12.— „	Egy hóra	2.— „

A helybeli tisztviselőknek és altiszteknek adott féláru előfizetés kedvezményét is fentartjuk egyelőre.

**Előfizetéseket és hirdetéseket felvesz „A Tengerpart“ kiadó-
hivatala, Gradinata del Sasso Bianco 3.
(Wurzer ház) I. emelet.**

POSTAFIÓK 105.

X. évfolyam.

X. évfolyam.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart“ lapkiadó vállalat.

Nyomatott a „Polinnia“ nyomdában Fiume